

**Informacija o izvršenju Okvirnog zakona o predškolskom odgoju
i obrazovanju u Bosni i Hercegovini**

Decembar, 2018. godine

I UVOD

Predškolski odgoj i obrazovanje predstavlja prvi, poseban i specifičan stepen odgojno-obrazovnog sistema, koji obuhvata: odgoj, obrazovanje, njegu, zdravstvenu i socijalnu zaštitu djece uzrasta od šest mjeseci do polaska u školu.

Pravo djeteta na odgoj, obrazovanje i ispravnu brigu za dobrobit njegovog fizičkog i mentalnog zdravlja i sigurnosti ima prednost nad svim drugim pravima.

Razvoj pedagoških, psiholoških, medicinskih i drugih nauka u posljednje dvije decenije iz temelja je promijenio tradicionalno shvatanje da je u ranom djetinjstvu potrebno samo čuvati i hraniti dijete. Već je učvršćeno saznanje da je rano djetinjstvo presudna faza za učenje, tjelesni, intelektualni, emocionalni i socijalni razvoj djeteta. Predškolski odgoj i obrazovanje ima direktan uticaj na ukupne sposobnosti svakog pojedinca, što može imati značajne posljedice na ekonomski razvoj društva u cjelini.

Kako je Bosna i Hercegovina, prema postojećim statističkim podacima, pri dnu ljestvice evropskih država u smislu obuhvata djece predškolskim odgojem i obrazovanjem, osiguranje pristupa i povećanje obuhvata najznačajniji su prioriteti kada je u pitanju ovaj nivo obrazovanja. Prije deset i više godina taj obuhvat je iznosio ispod 8 posto, a danas je nešto više od 15 posto. Što ranija uključenost djece u predškolski odgoj i obrazovanje značajna je iz više razloga, među kojima se posebno izdvaja socijalizacija djeteta, razvoj zdravstveno – higijenskih, te radnih navika. Predškolski odgoj i obrazovanje ima značajnu ulogu ne samo u smislu pripreme djece za polazak u školu, nego i u pogledu stimulacije ukupnih potencijala djeteta, što ima pozitivne učinke kroz cijeli život, posebno na području radnih aktivnosti. Aktivnosti kojima se potiče razvoj fine motorike pomažu kasnije učenje pisanja, povezivanja riječi i simbola kojima se stvara osnova za uspješno čitanje, razvoj komunikacijskih i socijalnih vještina važnih za ukupan uspjeh kako u školi, tako i u kasnijem životu i radu.

Cilj predškolskog odgoja i obrazovanja, kao integralnog dijela cjelokupnog sistema odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, je osiguranje optimalnih i jednakih uslova da svako dijete, od rođenja do polaska u školu, razvija i ostvaruje pune potencijale i kompetencije kroz različite vidove kvalitetnog, profesionalnog, institucionalnog i vaninstitucionalnog predškolskog odgoja i obrazovanja.

Parlamentarna skupština Bosne i Hercegovine je na sjednici održanoj 29. oktobra 2007. godine usvojila Okvirni zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH, koji je stupio na snagu u novembru 2007. godine.

Prema Programu rada Vijeća ministara Bosne i Hercegovine za 2018. godinu, Ministarstvo civilnih poslova Bosne i Hercegovine ima obavezu da informiše Vijeće ministara Bosne i Hercegovine o izvršenju Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini (u daljem tekstu: Okvirni zakon) te je u tu svrhu i sačinjena ova Informacija.

U cilju unapređenja predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini, Vijeće ministara BiH je na 123. sjednici, od 4. 12. 2017. godine, na prijedlog Ministarstva civilnih poslova BiH, donijelo Odluku o usvajanju Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2017 - 2022. godine.

Platforma za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2017 - 2022. godine (u daljem tekstu: Platforma) slijedi politike, ciljeve i prakse evropskih zemalja, te će poslužiti nadležnim obrazovnim vlastima u Bosni i Hercegovini kao polazna osnova u izradi vlastitih strategija, planova i drugih akata kojima se podstiče razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja, ne samo zbog težnje ka integraciji u Evropsku uniju nego, prije svega, zbog obezbjeđivanja što boljih preduslova za vlastiti razvoj. Usvajanje Platforme predstavlja istinsku opredjeljenost za stalni napredak u predškolskom odgoju i obrazovanju u BiH i razvoju zemlje.

Platforma objedinjuje strateške ciljeve predškolskog odgoja i obrazovanja i njima svojstvene aktivnosti, grupisane u pet paketa koji se odnose na: povećanje obuhvata, osiguranje kvaliteta predškolskog odgoja i obrazovanja, redovno finansiranje, inkluziju i senzibilizaciju društva.

II PREGLED IZVRŠENJA OKVIRNOG ZAKONA O PREDŠKOLSKOM ODGOJU I OBRAZOVANJU U BOSNI I HERCEGOVINI

Ministarstvo civilnih poslova zatražilo je od nadležnih ministarstava obrazovanja u BiH i Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje (u daljem tekstu: Agencija) dostavu informacija o izvršenju Okvirnog zakona, s fokusom na pristup, obuhvat i kvalitet predškolskog odgoja i obrazovanja. Od Agencije je zatraženo da dostavi i Informaciju o izvršenju Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, u dijelu koji se odnosi na predškolski odgoj i obrazovanje.

Ministarstvo je, također, od nadležnih ministarstava obrazovanja zatražilo i informaciju o implementaciji ili pripremama za implementaciju Platforme .

Napominjemo da je Informacija urađena na osnovu podataka koje smo dobili od nadležnih obrazovnih vlasti i Agencije.

1. Izvršenje Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini

Kako Hercegovačko – neretvanski i Zapadno – hercegovački kanton nisu usvojili vlastite zakone o predškolskom odgoju i obrazovanju, usklađene s Okvirnim zakonom, može se reći da **obaveza donošenja vlastitih zakona usklađenih s Okvirnim (Član 51. Okvirnog zakona)** nije u potpunosti, ni na vrijeme izvršena. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju Unsko-sanskog kantona, iako donesen 2010. godine, do danas nije stupio na snagu, zbog čega nije moguće započeti realizaciju obaveza propisanih Zakonom.

Vezano za **Član 6. Okvirnog zakona, koji govori o zabrani diskriminacije**, sve nadležne obrazovne vlasti ističu da zakoni iz oblasti obrazovanja, pa tako i oni kojima se uređuje predškolski odgoj i obrazovanje, sadrže antidiskriminatorne odredbe, odnosno zabranu diskriminacije po bilo kojem osnovu.

Kada je u pitanju **pravo na jezik (Član 10. Okvirnog zakona)** i uključivanje pripadnika nacionalnih manjina u programe predškolskog odgoja i obrazovanja, te da li se i na koji način

vodi računa da se odgojno – obrazovni rad organizuje na jeziku nacionalne manjine (npr. Romi) nadležne obrazovne vlasti dale su različite odgovore. U pojedinim sredinama djeca pripadnika nacionalnih manjina nisu upisana u vrtiće (Kanton 10, Brčko Distrikt BiH). U drugim sredinama ova djeca pohađaju vrtiće, ali se za njih odgojno - obrazovni rad ne organizuje na maternjem jeziku (Zeničko - dobojski kanton, Bosansko - podrinjski kanton Goražde, Tuzlanski kanton, Hercegovачko - neretvanski i Unsko - sanski kanton) a najčešći razlozi tome su mali broj te djece ili nedostatak kadra, zbog čega ustanove nisu u mogućnosti djeci obezbijediti odgojno – obrazovni rad na jezicima nacionalnih manjina, a kao jedan od razloga navodi se i nedostatak finansija.

Odgojno - obrazovni rad za djecu pripadnike nacionalnih manjina se u Republici Srpskoj može organizovati na maternjem jeziku ili dvojezično, a donesen je i Pravilnik na osnovu kojeg se dvojezično izvođenje Programa predškolskog odgoja i obrazovanja realizuje ukoliko se za isti opredijeli najmanje 50 posto roditelja, odnosno staratelja djece uključene u odgojnu grupu u ustanovi.

Kada govorimo o implementaciji **Člana 12. Okvirnog zakona koji se odnosi na integracijske programe za djecu sa posebnim potrebama** i uključivanju te djece u predškolske ustanove prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama možemo reći da se u kantonima u Federaciji BiH, Republici Srpskoj, kao i Brčko Distriktu BiH, djeca s posebnim potrebama, u većoj ili manjoj mjeri, uključuju u rad predškolskih ustanova i za njih se prave individualni programi. Procjenu psihološkog, mentalnog i socijalnog funkcionisanja djece vrše timovi stručnjaka (odgajatelj, pedagog, psiholog, defektolog) u predškolskim ustanovama i drugi specijalisti po potrebi (logoped, neuropedijar, neuropsihijatar, fizioterapeut i dr.).

Prema navodima nadležne obrazovne vlasti Hercegovачko – neretvanskog kantona, djeca s posebnim potrebama se, također, uključuju u predškolske ustanove prema programima prilagođenim njihovim individualnim potrebama, dok se iz nadležnog Ministarstva Zapadnohercegovачkog kantona u odgovoru na ovo pitanje pozivaju na član Zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju, prema kojem se u dječijim vrtićima, između ostalih, ostvaruju i programi za djecu s teškoćama u razvoju. U Unsko - sanskom kantonu ova djeca se sporadično uključuju u predškolske ustanove.

Nadležne obrazovne vlasti Zeničko – dobojskog i Herecegovачko – neretvanskog kantona navode problem nedostatka stručnog kadra u radu s ovom djecom.

Većina sredina koje su usvojile zakone usklađene s Okvirnim zakonom ima uveden **obavezan program za djecu pred polazak u školu (Član 16. Okvirnog zakona).**

U Srednjobosanskom kantonu koji je, podsjećamo, u toku 2017. godine usvojio Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju („Službene novine Srednjobosanskog kantona“, broj: 10/17) usklađen s osnovnim odrednicama Okvirnog zakona ovaj program, za sada, nije obavezan. U Republici Srpskoj ovaj program, također, nije obavezan, ali se provodi. Program je uveden u potpunosti (100 – postotni obuhvat djece predškolskim odgojem i obrazovanjem u godini pred polazak u školu) u Tuzlanskom, Zeničko – dobojskom, Kantonu Sarajevo, Brčko Distriktu BiH, u Bosansko – podrinjskom kantonu Goražde i Kantonu 10.

Unsko – sanski kanton nije uveo obavezan program jer, kako je već rečeno, Zakon nije stupio na snagu. Prema navodima iz Ministarstva obrazovanja, nauke, kulture i sporta Unsko – sanskog kantona, u avgustu 2018. godine, potpisan je Memorandum o razumijevanju na implementaciji projekta “Jačanje socijalnog uključivanja – Jednako i kvalitetno obrazovanje za podršku uspješnog razvoja djece Sjeverozapadnog Balkana“, sa organizacijom Save the Children International. Cilj Projekta je omogućiti svoj djeci predškolski odgoj i obrazovanje u godini pred polazak u školu. U prvoj fazi, u školskoj 2018 – 2019. godini, planirano je otvaranje i opremanje 8 centara i 15 učionica za rani rast i razvoj, a Projektom bi u ovoj godini trebalo biti obuhvaćeno najmanje 250 djece.

U Hercegovačko – neretvanskom kantonu nije uveden obavezan predškolski program, s tim da se djeca sporadično uključuju u ovaj program, kroz različite projektne aktivnosti na nivou predškolskih ustanova, osnovnih škola i nevladinih organizacija. Kako navode iz Ministarstva, obim uključenja djece je u kontinuiranom porastu.

Prema navodima iz nadležnog Ministarstva, trenutni Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju Zapadnohercegovačkog kantona, koji nije usklađen s Okvirnim zakonom, ne sadrži odredbu vezanu za program obaveznog predškolskog odgoja u godini pred polazak u školu.

Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Srednjobosanskog kantona je, u saradnji sa organizacijom Save the Children, osiguralo od novembra 2017. godine, uslove za primjenu Pripremnog programa za djecu pred polazak u školu, u cilju podrške unapređenju ranog učenja. Pomenuta organizacija je podržala i uspostavila 26 učionica i 1 centar za rani rast i razvoj za implementaciju ovog programa koji, za djecu koja se trebaju upisati u prvi razred osnovne škole u 2018/2019. školskoj godini, kako smo rekli, nije obavezan i isti nisu dužni pohađati.

U većini kantona koji imaju usklađene zakone s Okvirnim zakonom program obaveznog uključivanja djece u predškolsko obrazovanje provodi se tokom cijele godine u trajanju od 150 – 300 sati. Programi se uglavnom izvode u predškolskim ustanovama, a ako to nije moguće, u prostorijama osnovnih škola. U Republici Srpskoj ovaj program traje najmanje tri mjeseca u kontinuitetu svaki radni dan, tri sata dnevno.

Kada je u pitanju **Zajednička jezgra programa (Član 21. Okvirnog zakona)**, Sporazumom o zajedničkoj jezgri cjelovitih razvojnih programa za rad u predškolskim ustanovama propisano je da će se od početka 2009/2010. godine u svim predškolskim ustanovama u Bosni i Hercegovini odgoj i obrazovanje izvoditi na osnovu Zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa. Zajednička jezgra ima funkciju osnove za izradu konkretnih predškolskih programa.

Prema navodima nadležnih ministarstava obrazovanja, Zajednička jezgra je uvedena u rad predškolskih ustanova u sredinama gdje je usvojen zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju.

Prema navodima nadležne obrazovne vlasti Hercegovačko – neretvanskog kantona, Zajednička jezgra programa je integrisana u programe rada vrtića, dok sadašnji Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju Zapadnohercegovačkog kantona ne sadrži odredbu o Zajedničkoj jezgri.

Obaveze nadležnih obrazovnih vlasti da osiguraju sredstva za nabavku dijela didaktičkog materijala, profesionalno usavršavanje kadrova u predškolskom odgoju i obrazovanju, razvoj predškolskih programa rada, evaluaciju predškolskih programa rada, realizaciju specijaliziranih programa rada, precizirane su **Članom 43. Okvirnog zakona**. Informacije koje su dostavile nadležne obrazovne vlasti po ovom pitanju su različite.

Iz budžeta Odjeljenja za obrazovanje u Vladi Brčko Distrikta BiH, vrši se finansiranje svih aktivnosti predškolskih ustanova na ovom području.

Zeničko – dobojski, Tuzlanski, Bosansko – podrinjski kanton Goražde i Republika Srpska osiguravaju sredstva za nabavku dijela didaktičkog materijala, profesionalno usavršavanje kadrova u predškolskom odgoju i obrazovanju, evaluaciju predškolskih programa rada, te finansiraju obavezno uključivanje djece u predškolski odgoj i obrazovanje u godini pred polazak u školu.

Hercegovačko – neretvanski kanton se, prema navodima nadležne obrazovne vlasti, u skladu s mogućnostima uključuje u finansiranje aktivnosti predškolskog odgoja i obrazovanja.

Važno je napomenuti da, u pogledu finansiranja rada predškolskih ustanova, glavninu finansijskih obaveza ima osnivač, dok Okvirnim zakonom definisani partneri nemaju fiksirane i svakodnevnim radom uslovljene obaveze. Ako nadležno ministarstvo obrazovanja nema dovoljno budžetskih sredstava, ono neće izvršiti svoje obaveze prema predškolskoj ustanovi, ili će ih izvršiti djelimično. Tome treba dodati i podatak da su, osim u Kantonu Sarajevo i Brčko Distriktu Bosne i Hercegovine, osnivači javnih predškolskih ustanova jedinice lokalne samouprave, zbog čega pojedini zakoni o kantonalnim budžetima ne propisuju finansiranje predškolskog odgoja i obrazovanja.

Obaveza koja se odnosi na rokove donošenja programa odgojno – obrazovnog rada, a koja proizilazi iz **Člana 53. Okvirnog zakona**, prema informacijama nadležnih obrazovnih vlasti, ispunjena je u Posavskom, Tuzlanskom, Zeničko – dobojskom, Bosansko – podrinjskom kantonu Goražde, kao i u Republici Srpskoj i Brčko Distriktu BiH.

Programi odgojno – obrazovnog rada u Hercegovačko – neretvanskom kantonu nisu u potpunosti usklađeni s Okvirnim zakonom, a metodologija izrade godišnjeg programa rada ustanove usklađena je s preferiranom metodologijom. Zapadnohercegovački kanton nije ispunio ovu obavezu, kao ni Kanton 10.

Kada govorimo o **implementaciji Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2017 – 2022. godina**, možemo reći da su sredine koje su donijele vlastite zakone usklađene sa Okvirnim, uglavnom i počele sa implementacijom ili pripremama za implementaciju određenih aktivnosti predviđenih Platformom.

Iz nadležnog ministarstva obrazovanja Unsko – sanskog kantona navode da se određene aktivnosti vezane za Platformu provode kroz različite projekte, s obzirom da Zakon još nije stupio na snagu. U Zapadnohercegovačkom kantonu će se tek nakon usvajanja Zakona moći pristupiti realizaciji ciljeva definisanih Platformom. Ministarstvo obrazovanja, nauke, kulture i sporta Hercegovačko – neretvanskog kantona je počelo sa implementacijom Platforme te, tim u vezi, ističu realizaciju kampanje “Svako dijete bez izuzetka”, a koja se provodi u cilju

senzibilizacije društvene zajednice. Također, uspostavljena je baza podataka po Eurostat metodologiji, te se kontinuirano razvijaju programi stručnog usavršavanja odgajateljica, kao i direktora vrtića.

Iz Ministarstva prosvjete i kulture ističu da Vlada Republike Srpske nije dala saglasnost za izradu ove Platforme, kao i da treba imati u vidu da je Narodna skupština Republike Srpske usvojila Prijedlog strategije razvoja obrazovanja Republike Srpske za period 2016 – 2021. godine, u aprilu 2016. godine. Strategijom su obuhvaćeni svi nivoi i vrste obrazovanja, počevši od predškolskog, preko osnovnog i srednjeg do visokog obrazovanja. U tom smislu obrazovna politika u oblasti predškolskog odgoja i obrazovanja se, kroz utvrđene strateške ciljeve, mjere i aktivnosti, rukovodi Strategijom razvoja obrazovanja Republike Srpske, a ne Platformom na nivou BiH, navode iz Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske¹.

Tabela br. 1. - Pregled dinamike usvajanja zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini

R. br.	Entitet/Kanton/Distrikt	Datum donošenja Zakona	Datum stupanja na snagu
1.	Republika Srpska	26.11.2008. godine	26.12.2008. godine
2.	Unsko-sanski kanton	12.05. i 14.05. 2010. godine	Nije stupio na snagu ²
3.	Posavski kanton	04.12.2008. godine	12.12.2008. godine
4.	Tuzlanski kanton	3.10.2009. godine	18.11.2009. godine
5.	Zeničko-dobojski kanton	23.06.2010. godine	23.07.2010. godine
6.	Bosansko-podrinjski kanton Goražde	29.12.2009. godine	30.12.2009. godine
7.	Srednjobosanski kanton	17. 7. 2017. godine	16. 8. 2017. godine
8.	Hercegovačko-neretvanski kanton	Zakon je u fazi izrade	-
9.	Zapadnohercegovački kanton	Očekuje se uvrštavanje Zakona na dnevni red Skupštine	-
10.	Kanton Sarajevo	24.07.2008. godine	16.07.2009. godine
11.	Kanton 10	13.10.2009. godine	28.11.2009. godine
12.	Brčko Distrikt BiH	28.02.2007. godine	05.05.2007. godine

¹ Ovim putem napominjemo da su sve nadležne obrazovne vlasti dale pozitivno mišljenje na dokument Platforme osim predstavnika iz Republike Srpske, koji se, iako su učestvovali u izradi iste, nisu očitovali ni nakon više urgencija Ministarstva civilnih poslova, a ni nakon što su obaviješteni da je Vijeće ministara BiH usvojilo Informaciju Ministarstva civilnih poslova o realizaciji aktivnosti na izradi Platforme, te donijelo zaključak kojim se apeluje da u što kraćem roku dostave Ministarstvu civilnih poslova BiH traženo mišljenje. Ministarstvo civilnih poslova BiH je poslije toga u dva navrata ponovo zatražilo od Ministarstva prosvjete i kulture Republike Srpske mišljenje na dokument ali isto nije dostavljeno. Zbog svega navedenog Ministarstvo civilnih poslova je aktom iz novembra 2017. godine dostavilo Prijedlog odluke o usvajanju Platforme za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2017 – 2022. godine, čiji je sastavni dio Platforma, Vijeću ministara BiH na razmatranje i usvajanje, a Platforma je i usvojena na sjednici od 4. 12. 2017. godine.

² Zakon će stupiti na snagu kada se izvrši nova raspodjela prihoda za predškolsko i osnovno obrazovanje u korist opština Unsko – saskog kantona i stupanjem na snagu Zakona o lokalnoj samoupravi.

2. Izvršenje Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, kao i Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje od strane Agencije za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje

U cilju izvršenja obaveza koje proizilaze iz Okvirnog zakona i Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, Agencija je dostavila Ministarstvu civilnih poslova, između ostalih, slijedeće informacije:

- Agencija je izradila Nacrt zajedničke jezgre cjelovitih razvojnih programa za predškolski odgoj i obrazovanje definisane na ishodima učenja, prema već utvrđenoj metodologiji razvoja Zajedničke jezgre. Definisane su oblasti i komponente oblasti, očekivani ishodi i pokazatelji učenja, uz svo uvažavanje specifičnosti ovog nivoa u sistemima odgoja i obrazovanja. Pokazatelji su definisani u skladu s razvojem i uzrastom djece, i to za kraj ranog predškolskog odgoja i obrazovanja (na kraju treće godine) i na kraju predškolskog odgoja i obrazovanja (na kraju 5/6 godina). U periodu od maja do septembra 2018. godine realizovan je proces izrade ovog dokumenta, a u septembru 2018. godine završeni su okrugli stolovi na kojima su odgajatelji, nosioci odgojno – obrazovnog procesa u predškolskom odgoju i obrazovanju, sačinili reviziju dokumenta koja će se predstaviti Stručnom Odboru Agencije.
- Agencija je u izvještajnom periodu izradila Evaluaciju Standarda kvaliteta rada u predškolskom odgoju i obrazovanju i revidirane prijedloge Standarda kvaliteta rada odgajatelja, Standarda kvaliteta rada pedagoga i Standarda kvaliteta rada direktora predškolskih ustanova.
- Kroz članstvo u Vijeću za djecu BiH, Agencija je učestvovala u implementaciji Akcionog plana za djecu BiH za period 2015 – 2018. godine, te u implementaciji drugih strateških dokumenata i akata usvojenih od strane Parlamentarne skupštine BiH i/ili Vijeća ministara BiH, koji kao svoja polazišta navode prava i ostvarivanje prava svakog djeteta na kvalitetan odgoj i obrazovanje.

III REZIME

Kao što smo već istakli, Platforma za razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja u Bosni i Hercegovini za period 2017 - 2022. godine, koju je Vijeće ministara Bosne i Hercegovine usvojilo na sjednici od 4. 12. 2017. godine, slijedi politike, ciljeve i prakse evropskih zemalja, te će poslužiti nadležnim obrazovnim vlastima u Bosni i Hercegovini kao polazna osnova u izradi vlastitih strategija, planova i drugih akata kojima se podstiče razvoj predškolskog odgoja i obrazovanja. Njenim usvajanjem Bosna i Hercegovina je iskazala istinsku opredjeljenost za stalni napredak u predškolskom odgoju i obrazovanju.

Imajući u vidu navedeno, ove godine smo od nadležnih ministarstava obrazovanja zatražili i informaciju o implementaciji ili pripremama za implementaciju Platforme te, na osnovu dostavljenih odgovora, možemo reći da su sredine koje su donijele vlastite zakone usklađene sa Okvirnim, uglavnom i počele sa provođenjem ili pripremama za provođenje određenih aktivnosti predviđenih Platformom.

U odnosu na prošlogodišnju Informaciju o izvršenju Okvirnog zakona o predškolskom odgoju i obrazovanju u Bosni i Hercegovini, u dijelu koji se odnosi na donošenje ili

usklađivanje vlastitih zakona nadležnih obrazovnih vlasti sa Okvirnim, nije bilo promjena. Hercegovačko – neretvanski i Zapadnohercegovački kanton još uvijek nisu donijeli vlastite zakone o predškolskom odgoju i obrazovanju, usklađene s Okvirnim zakonom. Zakon o predškolskom odgoju i obrazovanju Unsko – sanskog kantona, iako usvojen u maju 2010. godine, još uvijek se ne primjenjuje. Prema navodima nadležnih obrazovnih vlasti, glavna prepreka donošenju i usklađivanju vlastitih zakona s Okvirnim, ali i potpunom izvršenju Okvirnog zakona, je nedostatak finansijskih sredstava za njegovo provođenje.

U skladu sa odredbom Člana 51. Okvirnog zakona, a koja se odnosi na obavezu usklađivanja zakona nižih nivoa vlasti sa Okvirnim zakonom, poduzete su određene aktivnosti, međutim, sve zakonom zahtijevane aktivnosti nisu u potpunosti, niti u zadatim rokovima izvršene.

Agencija je realizovala određeni broj aktivnosti u cilju izvršenja obaveza koje proizilaze iz Okvirnog, kao i Zakona o Agenciji za predškolsko, osnovno i srednje obrazovanje, u dijelu koji se odnosi na predškolski odgoj i obrazovanje.